

לכבוד: יו"ר הוועדה המיוחדת לזכויות הילד, ח"כ יפעת שאשא ביטון.

הנדון: ביטול חזקת הגיל הרך - מימוש זכויות הילד

במדינת ישראל כ-35% מההורים חיים בנפרד. גרושים או פרודים. כל שנה מתגרשים כ-14,000 זוגות.

עמותת "הורות משותפת=טובת הילד" מתמקדת בטובתם של ילדי הורים אלו.

כשליש מההורים מגיעים לבתי המשפט ולרווחה, כאשר עלינו לזכור שבלב הסכסוך יש ילד קטן שהוריו נפרדו וכל מה שמעניין אותו הוא שאמא ואבא לא יריבו, שתהיה לו את הפינה השקטה שלו בכל אחד מבתי ההורים ואהבה ללא גבולות משני הוריו.

מחובתה של המדינה, בהתאם לאמנה הבין לאומית לזכויות הילד, לקדם ולעודד את שותפות שני ההורים בגידול הילד (בניגוד למצב הנוכחי) והרי לכל ילד זכות בסיסית לקשר רציף, עקבי ומשמעותי עם שני הוריו והזכות ששני הוריו יהיו מעורבים בחייו.

ילדים, לרוב, מסתגלים לכל. לשני בתים, למשפחה חדשה ולהחלפת ימים. למריבות בין ההורים הם לא מסתגלים לעולם.

מבחינת הילדים, קשר עם שני הוריהם חשוב מבחינת התפתחותם האישית, אינטלקטואלית, רגשית והחברתית. הצעת החוק "הורים וילדיהם" מעמידה את טובת הילד כ"שיקול ראשון במעלה". ילד זכאי לזכויות מיום היוולדו ובכללן הזכות לקיים קשר רציף עם זוג הוריו הפרודים. לכן, נקודת הפתיחה בנוסח החוק המוצע חייבת להיות ששני ההורים נשארים הורי הילד – אמא ואבא, ללא כל חזקה או הגדרה ייחודית או שונה למי מהם.

ביטול חזקת הגיל הרך הקובעת שילד שהוריו נפרדים יהיה עד גיל 6, ובפועל עד גיל 18, בחזקת האם על פי מגדרה בלבד הוא חוק ארכאי אשר ביטולו במרבית מדינות המערב צמצם משמעותית את ההתדיינויות בבתי המשפט.

הורות משותפת = טובת הילד

ברגע שמבוטל הצורך לתת הגדרה עדיפה לאחד ההורים, ייתרנו את אחד המאבקים היותר כואבים כיום, המאבק על המשמורת. כאשר אין על מה להילחם, פשוט מפסיקים לעשות זאת ונוצר בסיס לשיתוף פעולה בהקשר של הילדים.

אנו, כחברה, אמונים ואחראים על גידול דור ההמשך ודאגה לרווחתו. רווחת הילד – התפתחותו, הישגיו, בטחונו העצמי, השתלבותו בחברה כבוגר היא תוצר של קשר אמיץ ונוכחות של שני ההורים בחייו.

קיימת מציאות עובדתית, עגומה, של חלוקת תפקידים ישנה. אמהות אחראיות לילדים, אבות אחראים לפרנסה. אמנם מציאות זו משתנה לאיטה – נשים רבות אוחזות במשרה, שמחות וגאות על עצמאותן הכלכלית, ויותר ויותר גברים לוקחים חלק משמעותי במטלות הבית ובמיוחד בגידול הילדים, אבל כשבני הזוג נפרדים מתקיים עולם משפחתי חדש, בו יש לנו הזדמנות פז לסייע, לזרז ולקדם שינוי חברתי לטובת ילדינו והחברה כולה, המאפשר לשני הורי הילד לממש את הורותם מתוך הכרה בכך שעם הפרידה חלוקת התפקידים בין ההורים בהכרח משתנה, והבנה והכרה בחשיבותו של כל אחד מההורים לילד.

שני ההורים, ברוב רובם של המקרים, הם הורים נורמטיביים הראויים לגדל את ילדם. לכן חלוקת זמני השהות בין ההורים צריכה להיות שוויונית ככל הניתן. יחד עם זאת, אין כמובן בחוק כל כוונה לקבוע חלוקת זמני שהות שווה כברירת מחדל והרי כל תא משפחתי, כל משפחה, כל ילד, הם עולם ומלואו ויש לבחון את חלוקת הזמנים בהתאם לכישוריהם, יכולתם, ונכונותם של שני ההורים, בהתאם למרחק המגורים ושעות העבודה ופרמטרים נוספים למימוש זכויות הילד. באין הסכמות בין ההורים כל מקרה יבחן לגופו, תוך הסתייעות בשורה של קריטריונים המופיעים בלשון החוק.

במסגרת הרפורמה הכוללת בחוק יבוטל מאליו גם המצב הקיים, האבסורדי והפסול, לפיו בהסכמים רבים נכתב כי האב "רשאי" או "זכאי" לראות את ילדיו. החוק ממליץ על חלוקת זמני השהות של הילד כחלק מזכותו לקשר ההורי, ומתוך כך מדגיש שעל כל הורה להבטיח את מימוש זכות הילד לקשר אישי, ישיר ורציף עם ההורה האחר.

מעבר לכך, החוק כיום פוגע באמהות כנשים מעצם כך שהוא מקבע את המצב הקיים ואת תפקיד האם כמטפלת העיקרית בילד, ולמעשה מהווה חסם לשינוי

הורות משותפת = טובת הילד

חברתי. אישה היא גם אמא, אך לא רק. ביטול חזקת הגיל הרך יאפשר, ואנו תקווה שאף יזרז, תהליך חברתי שבעיקרו ירחיב את הגדרת תפקידם של הגבר והאישה בחברה וכהורים.

בברכה,

גיא רוה, יו"ר

עמותת "הורות משותפת=טובת הילד"

Guyraveh04@gmail.com